Nuorten syrjäytyminen

Tarkastusvaliokunnan kuuleminen

15.2.2022

Hanna Sutela, Erikoistutkija, YTT, Tilastokeskus
Marjut Pietiläinen, Erikoistutkija, Tilastokeskus

Hanna Sutela

Erikoistutkija, YTT

Hanna.sutela@stat.fi

@HannaSutela

Marjut Pietiläinen

Erikoistutkija

Marjut.pietilainen@stat.fi

@marjutpiet

Syrjäytyminen

- Miten määritellään? Käsitteeseen liittyvät haasteet
- Mitä tarkastelussa oli syytä huomioida? Taustatietoja, kuten sukupuoli ja maahanmuuttotausta
- Mitä Tilastokeskuksen aineistoja voidaan hyödyntää?
  - **Rekisteriaineistot**, kuten työssäkäyntitilasto, väestötilastot, koulutustilastot, oikeustilastot
  - **Survey**-tutkimukset, kuten elinolotutkimus, työvoimatutkimus, vapaa-aikatutkimus, ajankäyttötutkimus, gender-based violence –tutkimus, kuntataloustilastot

Esityksen aiheet

- Köyhyys- ja syrjäytymisriski
- Työttömät ja NEET-nuoret
- Koulutus
- Nuoret rikoksista epäiltyinä, tekijöinä ja uhreina
- Muuta ajankohtaista Tilastokeskukselta

Köyhyys- ja syrjäytymisriski

Köyhyys- tai syrjäytymisriski (at risk of poverty or sosial exclusion, AROPE)

- Kotitalous määrittyy köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevaksi, jos yksikin seuraavista osatekijöistä toteutuu
  1. Suhteellisesti pienituloinen eli kotitalouden kulutusyksikkökohtaiset tulot alle 60 % kansallisesta mediaanista
  2. Kokevat aineellista puutetta
  3. Asuvat vajaatyöllisessä kotitaloudessa
- Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin liittyvä tavoite köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevien henkilöiden määrän vähentäminen noin 15 miljoonalla EU-alueella vuoteen 2030 mennessä.

Köyhyys- tai syrjäytymisriskissä olevien osuus väestöstä 2008-2019, %

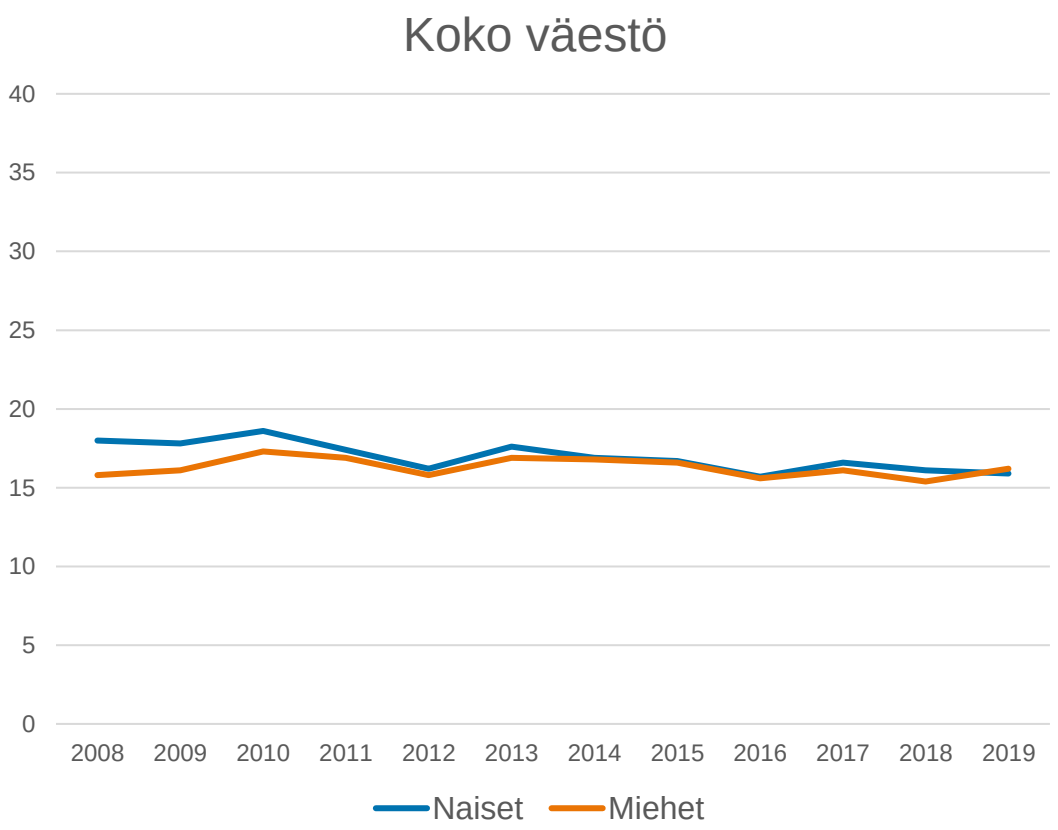

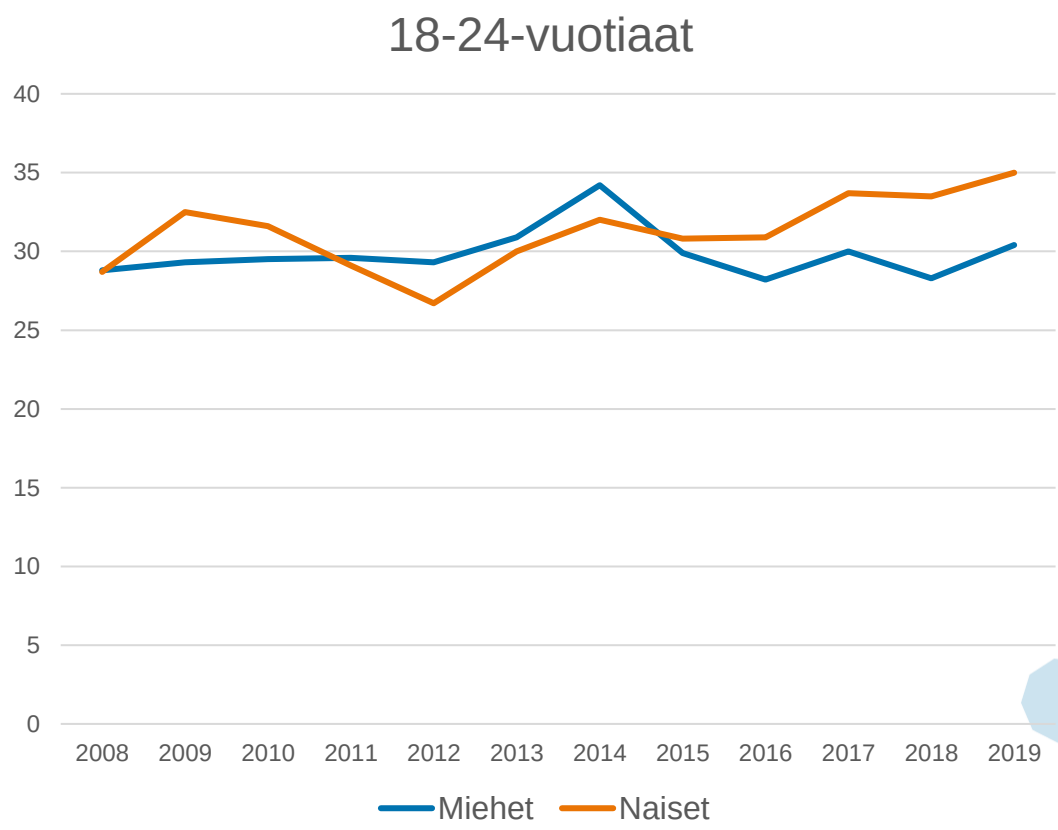

Lähde: Tilastokeskus, Elinolotilasto

Työttömyys ja NEET-nuoret

Nuoret työttömät Tilastokeskuksen aineistoissa

Työvoimatutkimus

- Otostutkimus, haastattelu tai verkkovastus
- Työtön = työtä vailla, on etsinyt aktiivisesti työtä 4 vko aikana, voisi ottaa työtä vastaan 2 vko sisällä
- Nuorten työttömyysaste = 15-24-v. työttömien osuus ikäluokan työvoimasta
- Myös kesätöitä/lisätöitä etsivä opiskelija voi olla työtön
- Virallinen työttömyys- ja työllisyysaste
- Kansainvälisesti vertailukelpoinen tieto

Työssäkäyntitilasto

- Kokonaisaineisto, rekisteritiedot
- Työtön = työtön työnhakija TEM:n työnvälitystilastossa vuoden viimeisenä työpäivänä
- Nuorisotyöttömyys (THL)= 18-24-vuotiaiden työttömien osuus ikäluokan työvoimasta
- Päätoiminen opiskelija ei luokitu työttömäksi, vaikka etsisi kesä-/lisätöitä

Työttömyysaste lasketaan osuutena työvoimasta, ei ikäluokasta

Työvoimaan (=työlliset+työttömät) kuuluu vain noin 50 % 15–24-vuotiaista, Työvoimatutkimus

15-24 v.

Nuorten työttömyysaste 17,1 % vuonna 2021, työttömien osuus ikäluokasta 8,7 %; Osa työttömistä on osa-aikatyötä tai kesätöitä etsiviä opiskelijoita

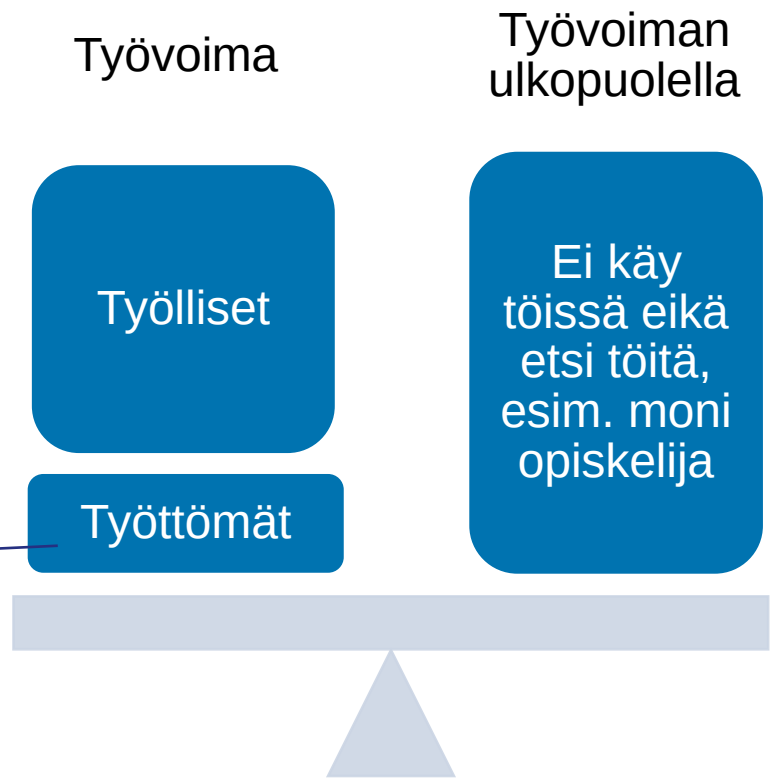

Työttömyysaste lasketaan osuutena työvoimasta, ei ikäluokasta

Työvoimaan (=työlliset+työttömät) kuuluu noin 80 % 25–64-vuotiaista, Työvoimatutkimus

25-64 v.

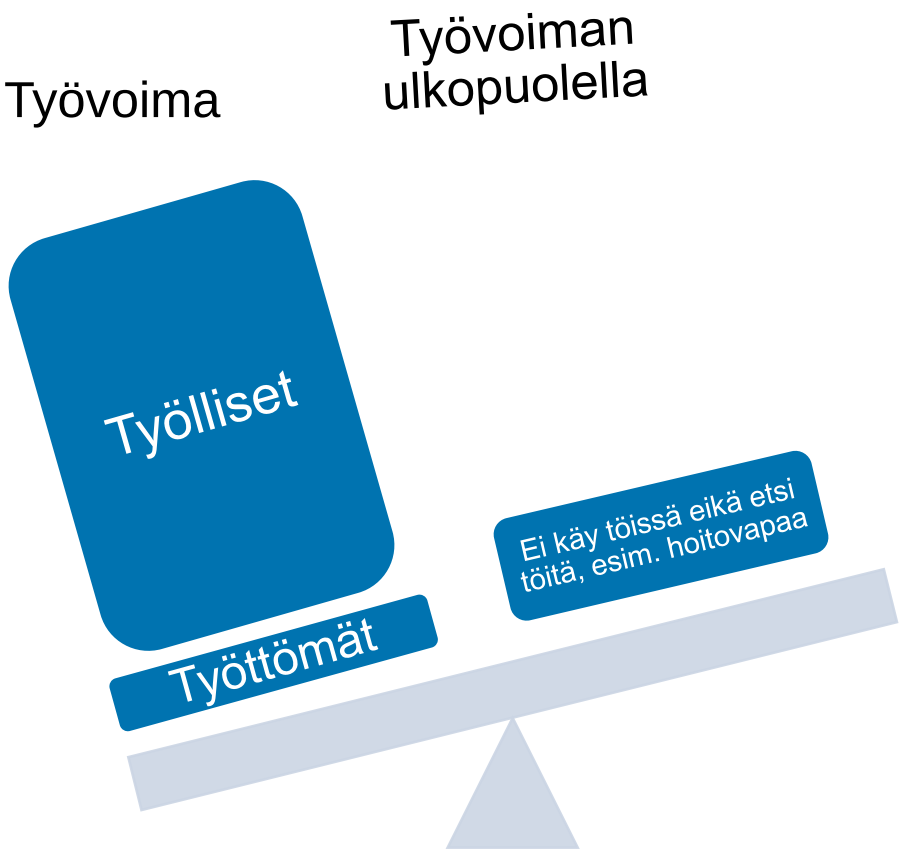

Työttömyysaste lasketaan osuutena työvoimasta, ei ikäluokasta

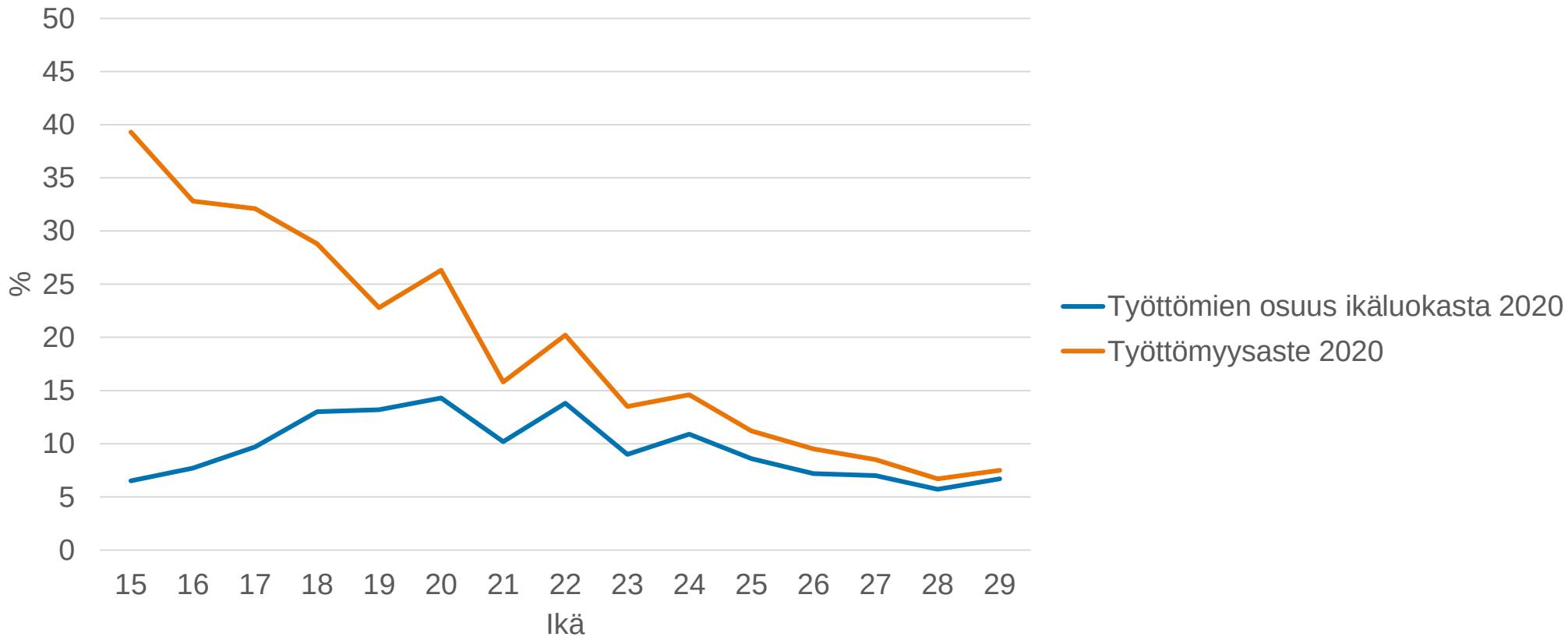

Tilastokeskus

Työttömyysaste ja työttömien osuus ikäluokasta 15-24-vuotiailla, %, 2020 Labour Force Survey, Eurostat

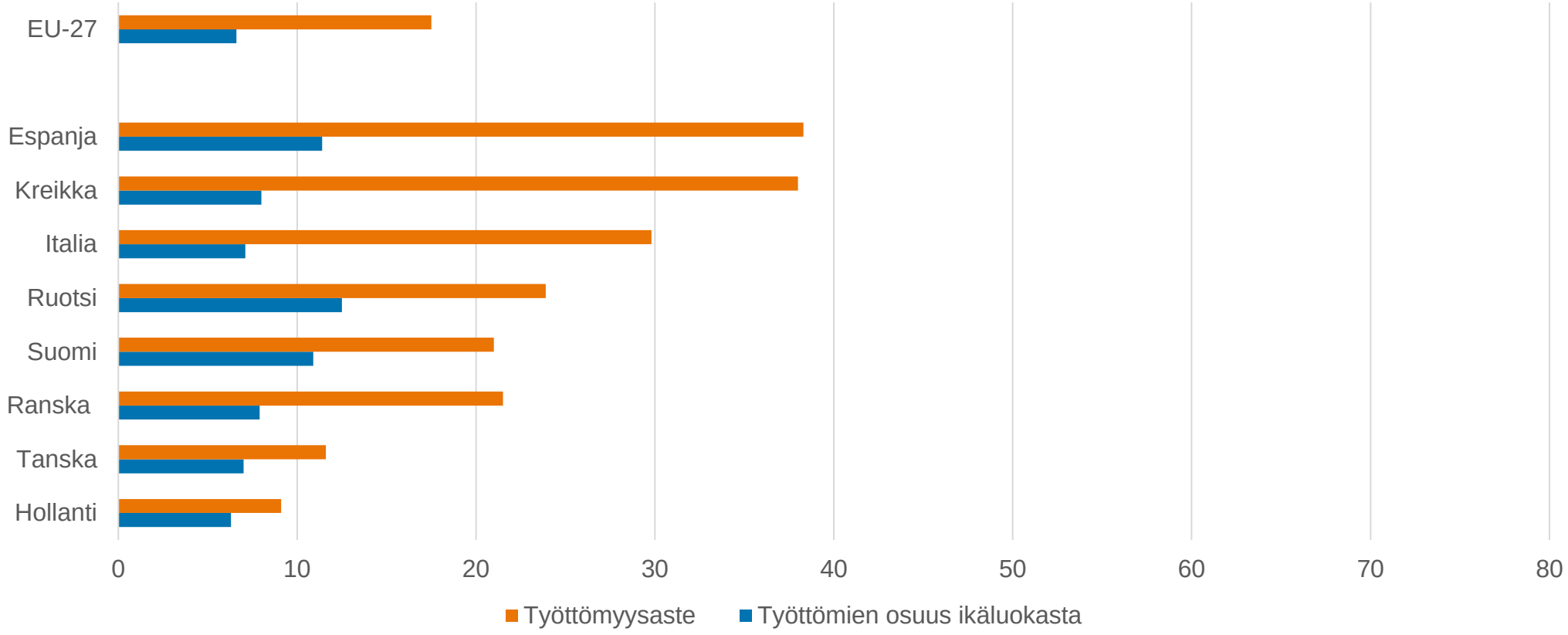

Työllisyysaste eli työllisten osuus ikäluokasta 15-24-vuotiailla, %, 2020 Labour Force Survey, Eurostat

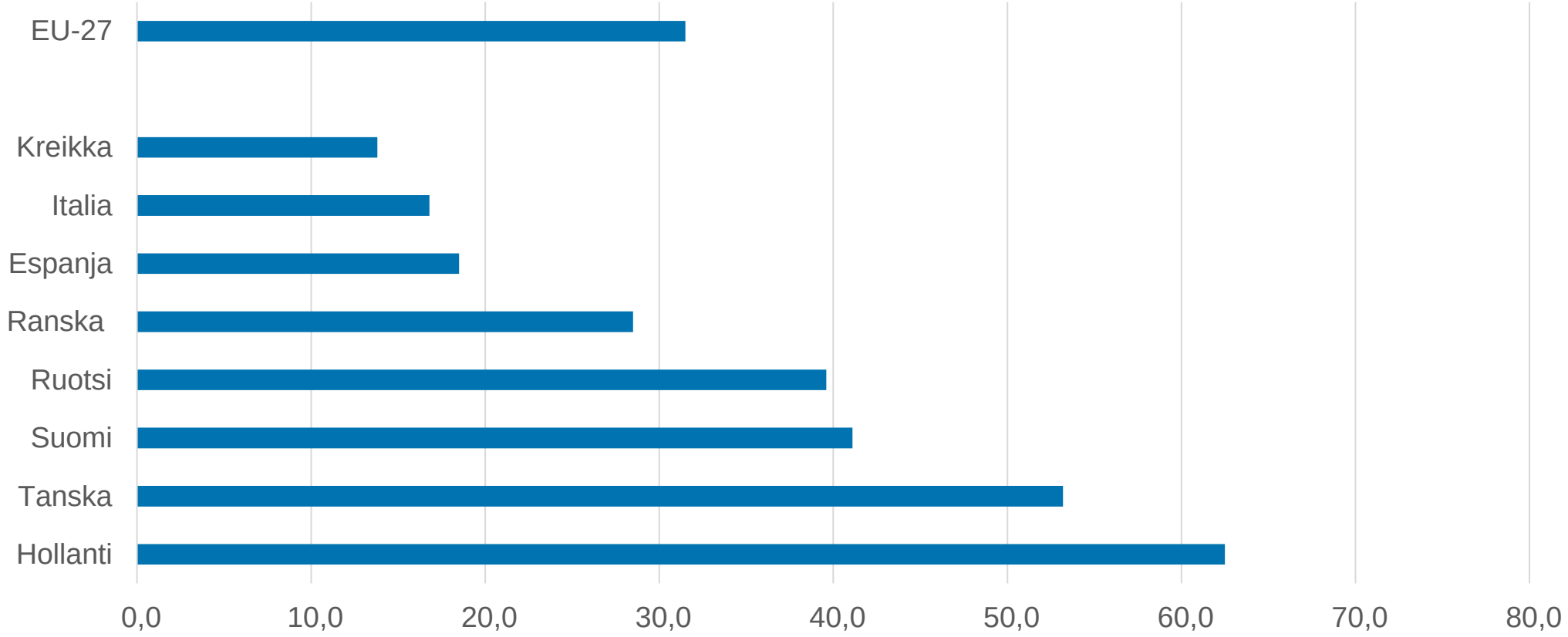

Opiskelijoiden osuus 18–24-vuotiaista työttömistä 2017, %, Labour Force Survey, Eurostat

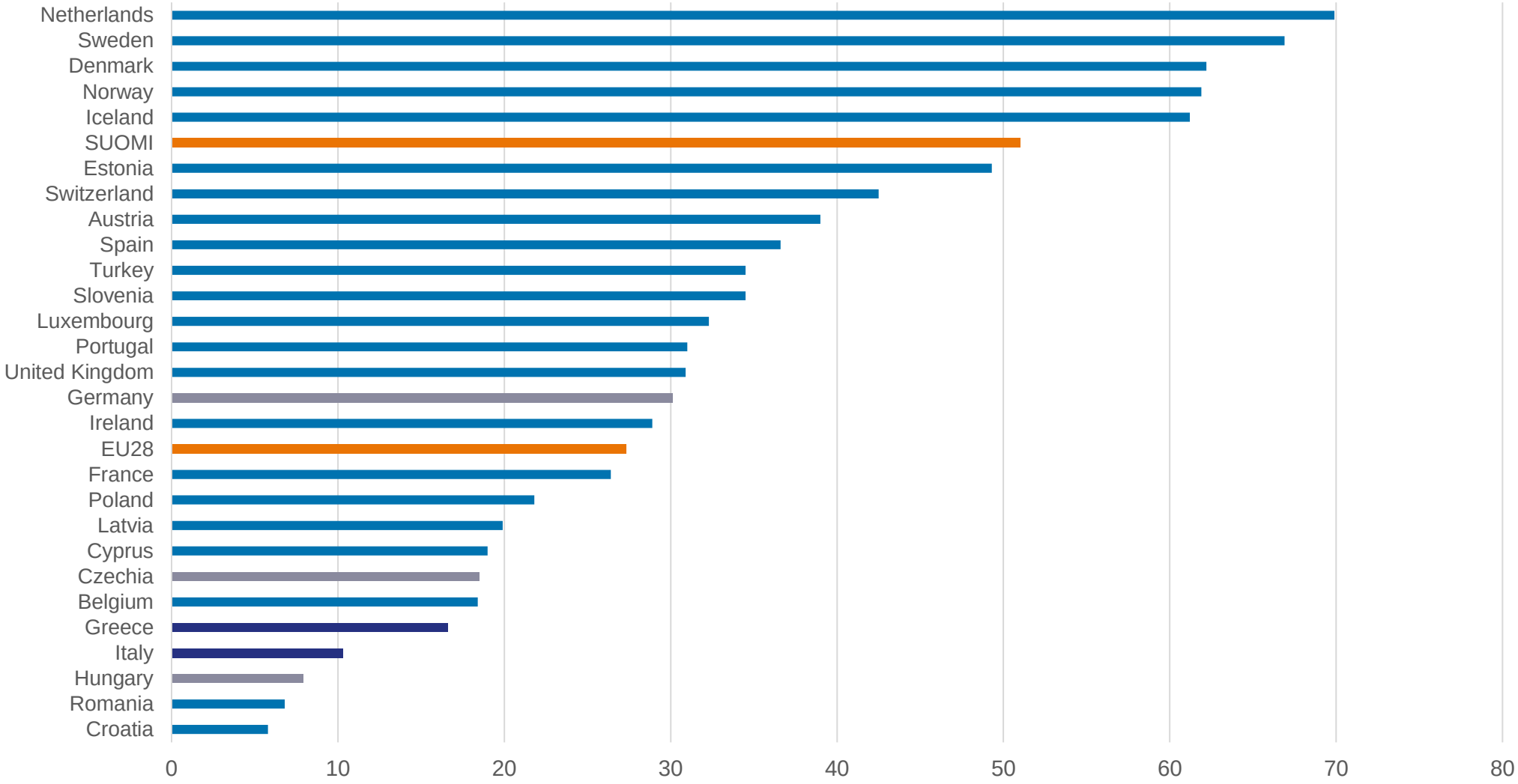

Tilastokeskus

- Työttömien nuorten osuus ikäluokasta kuvaa nuorten tilannetta paremmin syrjäytymisen näkökulmasta kuin työttömyysaste.
- Kaikkein syrjäytyneimmät nuoret eivät tosin näy tilastoissa työttöminäkään.

Not in Employment, Education or Training (NEET)

Ei-työlliset nuoret, jotka eivät ole tutkintoon johtavassa tai kurssikoulutuksessa eivätkä asepalveluksessa

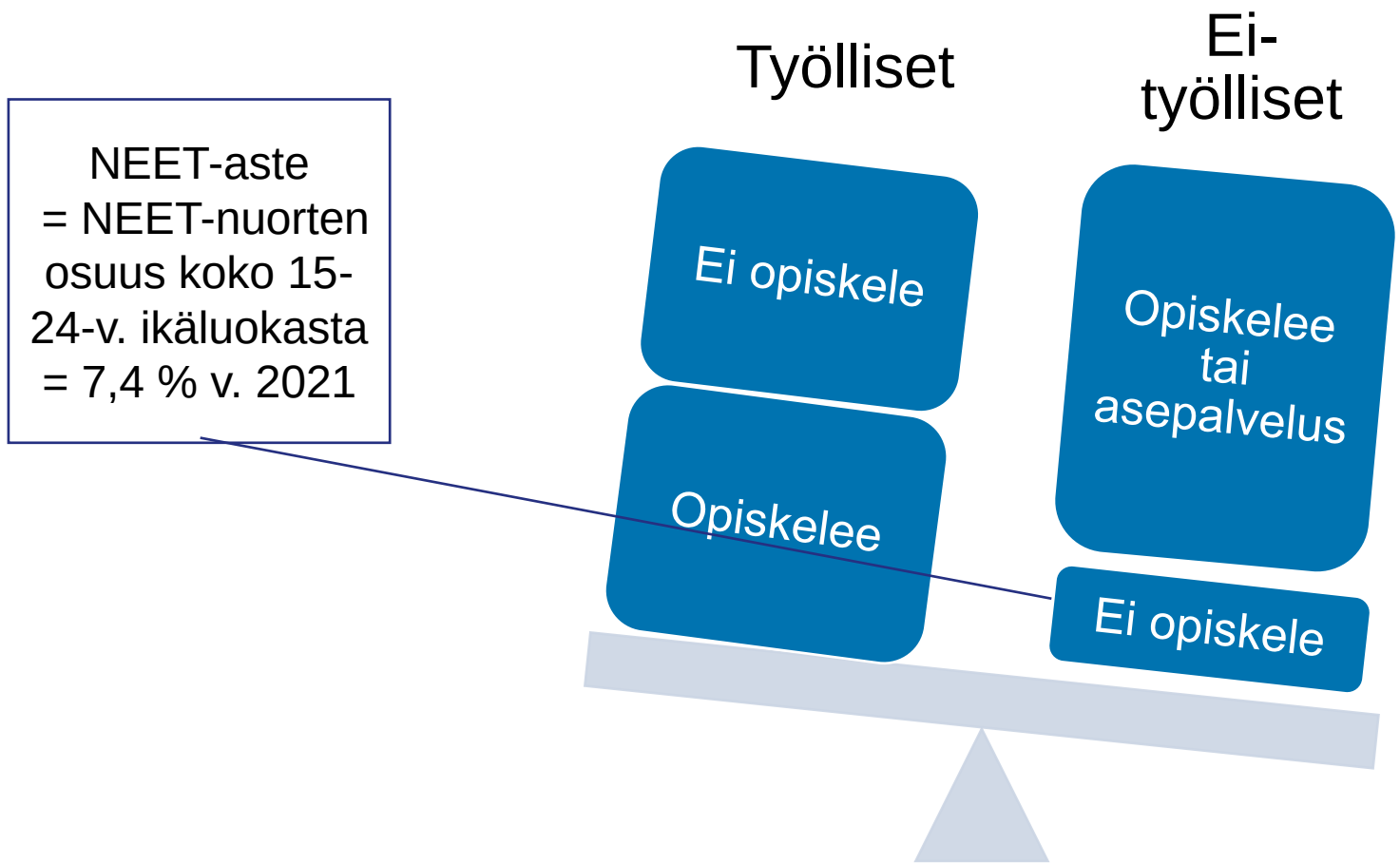

15–24-vuotiaiden NEET-nuorten osuus ikäluokasta vuosina 2009-2021, %

- NEET = Not in education, employment or training
- Työvoimatutkimukseen perustuvassa tarkastelussa kansainvälinen vertailumahdollisuus
- Työssäkäyntitilastoon pohjautuvassa tarkastelu
  - enemmän taustatietoja käytössä
  - kokonaisaineisto

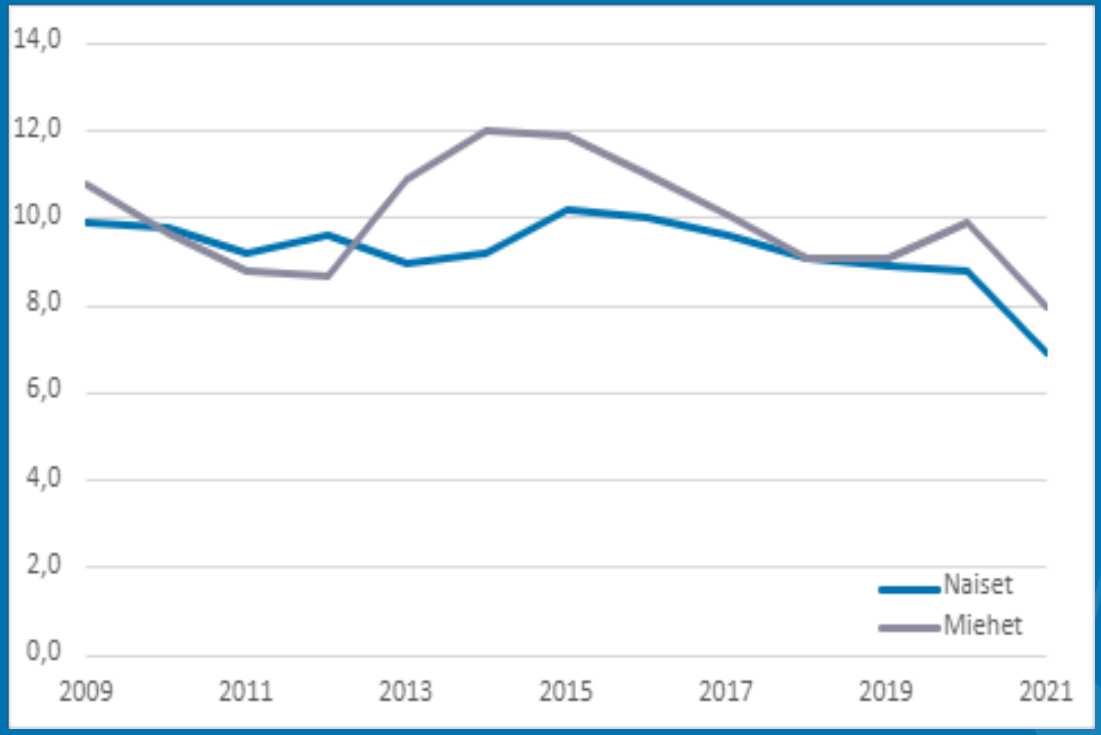

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus

18–24-vuotiaan väestön pääasiallinen toiminta 2020, Työssäkäyntitilasto

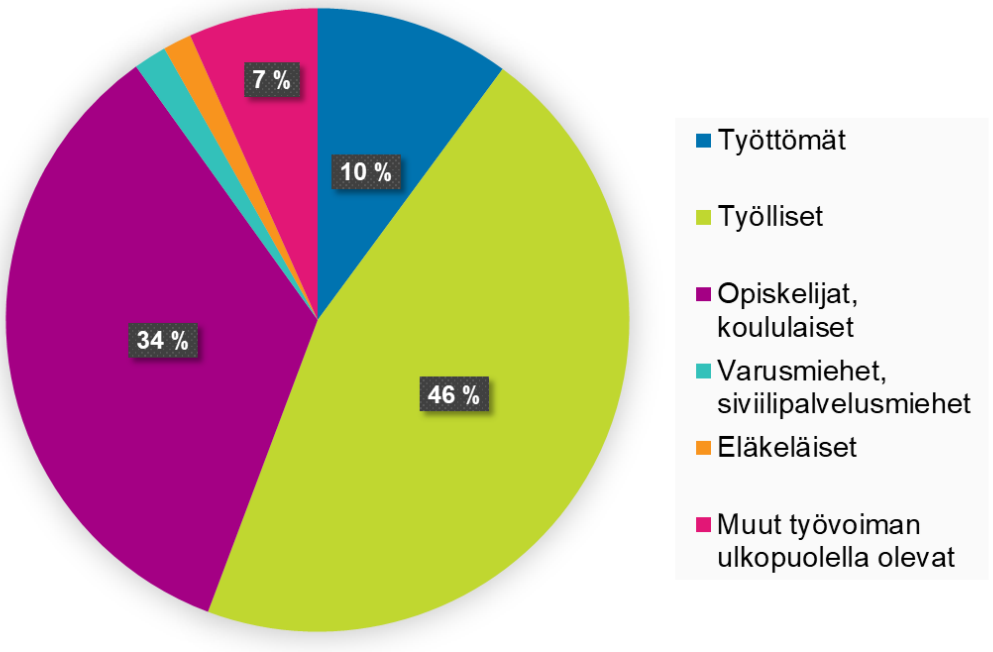

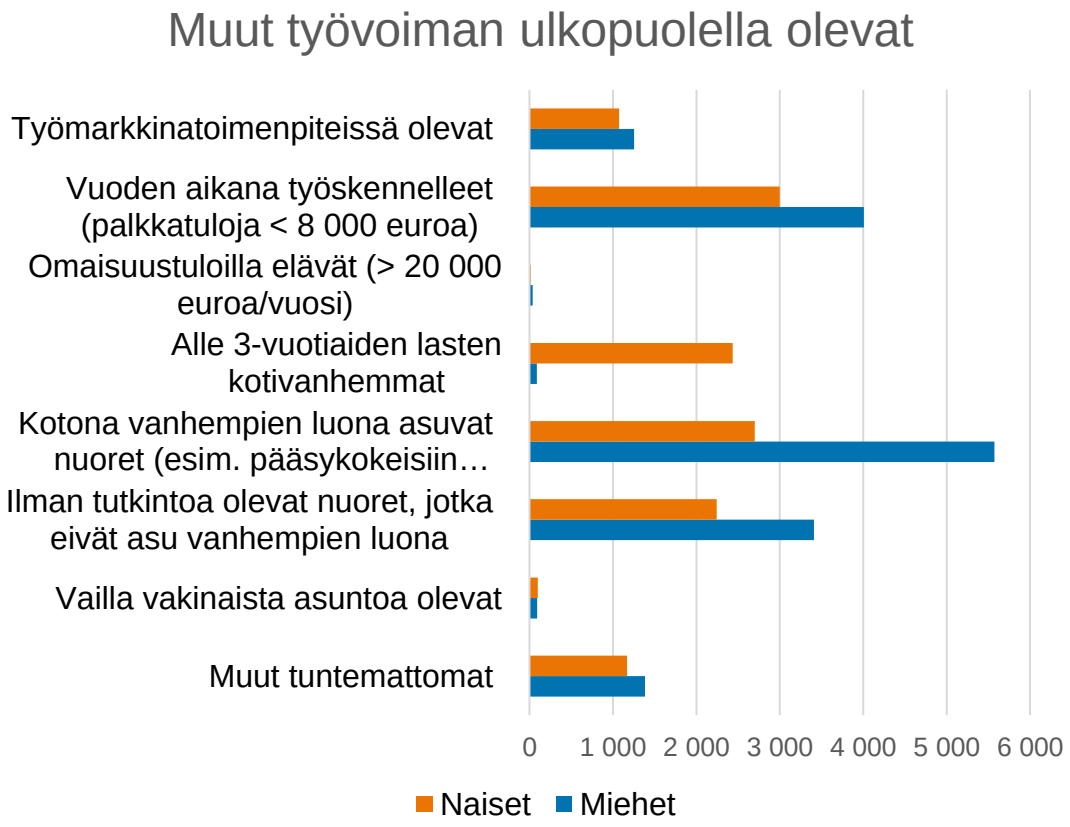

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäyntitilasto

Koulutus

Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa oleva 15–24-vuotias väestö, % ikäluokasta

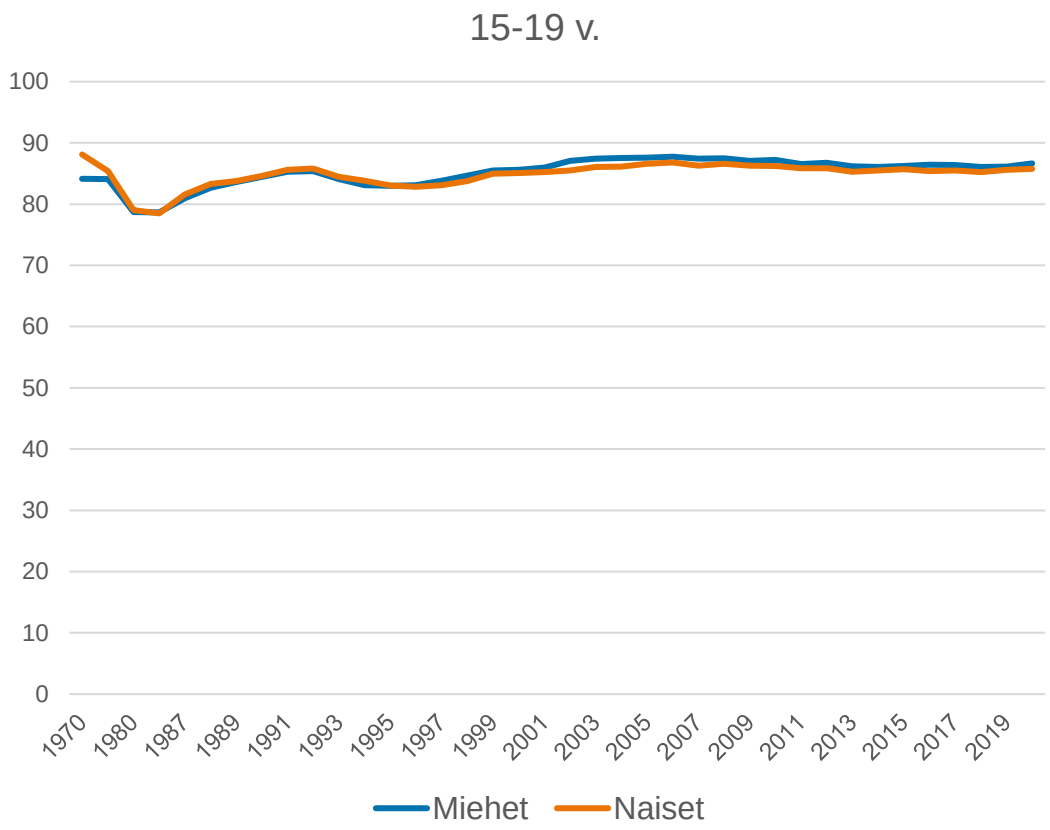

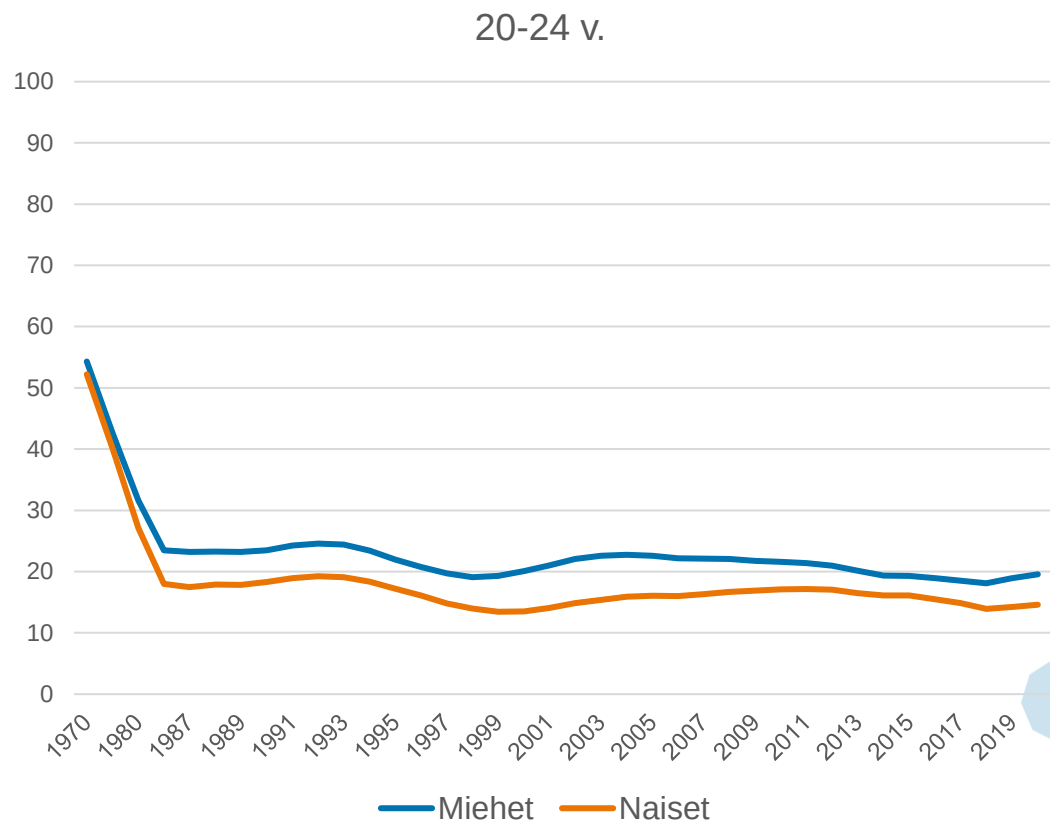

Lähde: Tilastokeskus, Väestön koulutusrakenne

Koulutus periytyy niin suomalais- kuin ulkomaalaistaustaisilla nuorilla

- Ulkomaista syntyperää olevan vanhempien, erityisesti äitien, kielitaitoon ja kotoutumiseen panostaminen on samalla nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisyä
- Tuki lapsiperheille tärkeää myös suomalaistaustaisissa perheissä

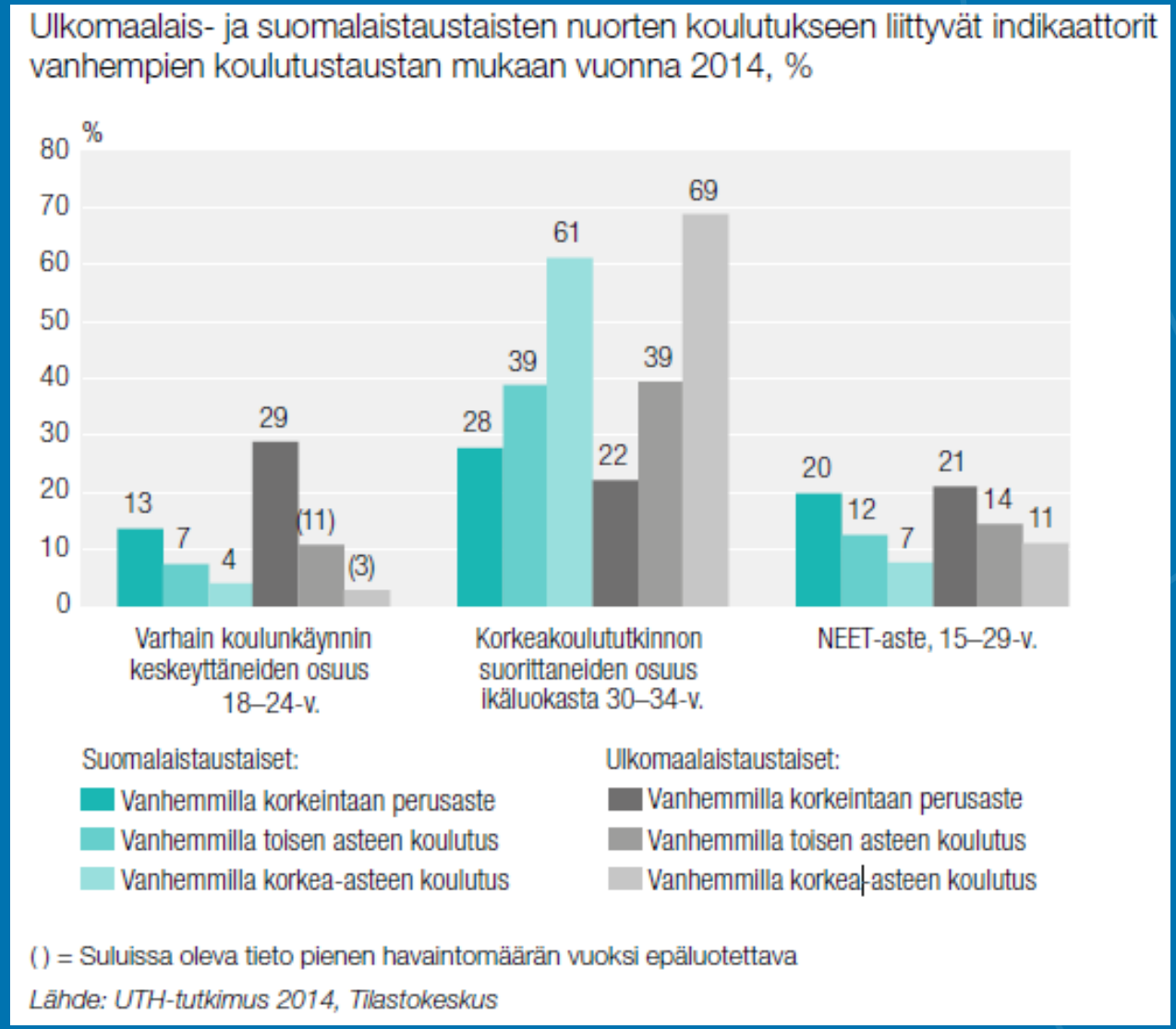

Nuoret rikoksista epäiltyinä, tekijöinä ja uhreina

Selvitettyihin rikoslakirikoksiin syylliseksi epäillyt 18-24-vuotiaat selvitysvuoden mukaan

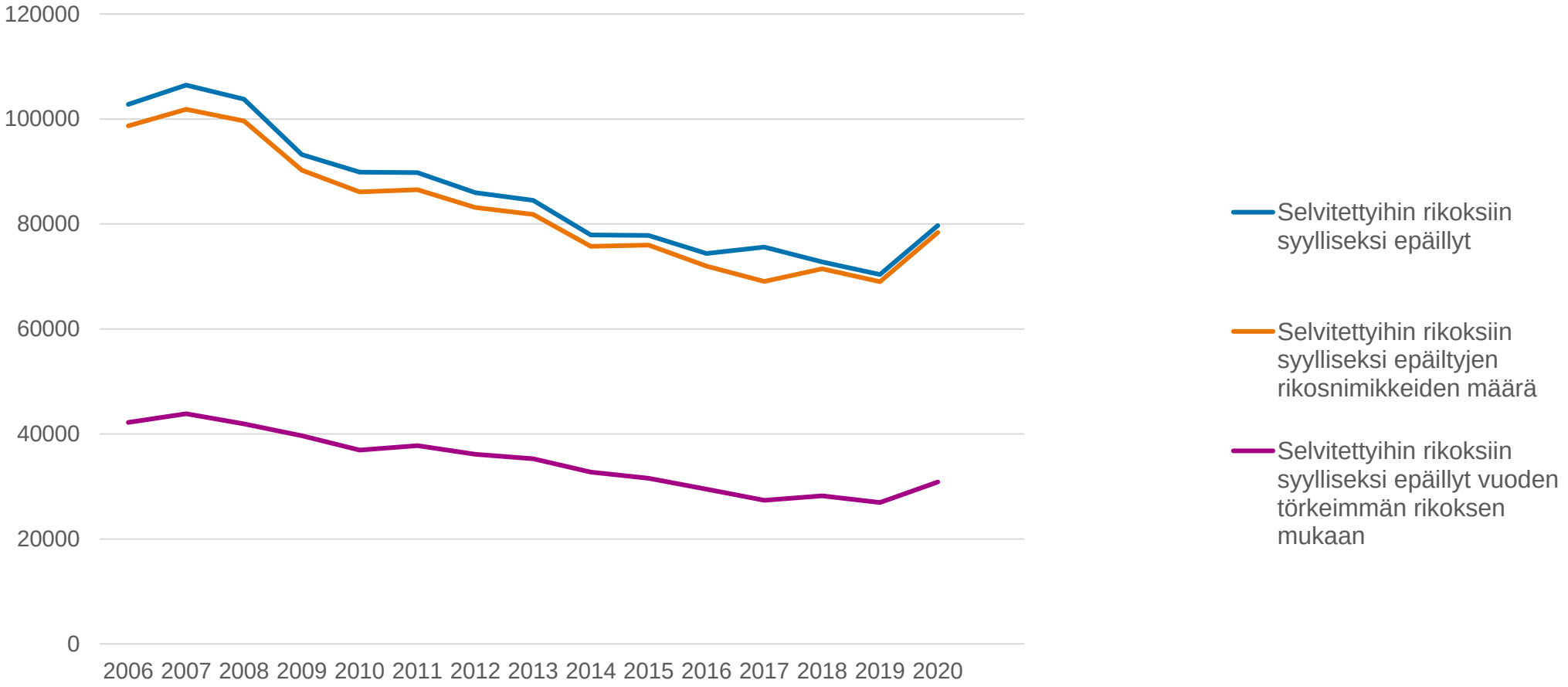

Lähde: Tilastokeskus, Rikos- ja pakkokeinotilasto

18-24-vuotiaisiin kohdistetut pakkokeinot 2013-2020

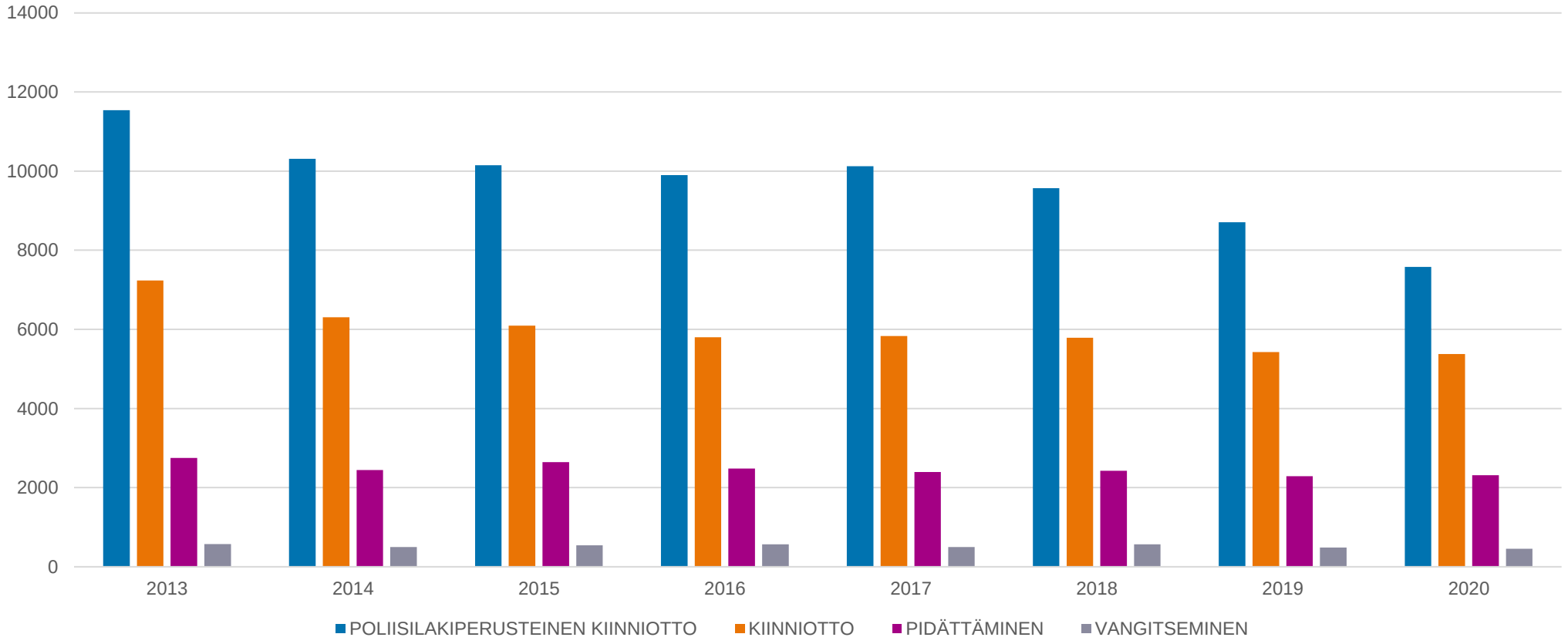

Lähde: Tilastokeskus, Rikos- ja pakkokeinotilasto

Tilastokeskus

Mahdollisia muita indikaattoreita rikos- ja pakkokeinotilastoista

- Rikosten uhreiksi joutuneet nuoret
- Nuorten saamat tuomiot

Muuta ajankohtaista

Kattava tietopohja lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraamiseksi

Tilastokeskus toteuttaa Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelman toimenpiteen 24.

EU Gender-based violence -tutkimus

- Tietoa väkivallasta eri ympäristöissä, väkivallan yleisyydestä ja vaikutuksista
- Rahoittajat: Eurostat, TK, OM, SM ja STM
- Otoskoko 25 000 henkilöä
  - 15 000 iältään 18-74 v. naista
  - 5 000 iältään 16-17 v. naista
  - 5 000 iältään 18-74 v. miestä
- Kv. vertailukelpoista tietoa
- Verkkotiedonkeruu 10-12/2021, tuloksia 2022
- Kansalliset kysymykset
  - Koronan vaikutukset
  - Turvakotipalvelujen käyttö
  - Kunniaväkivalta
  - Online-väkivalta
  - Koettu turvallisuus
  - Asenteet ympärileikkaukseen
  - Sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö

Sukupuolten tasa-arvo Suomessa 2021 – taskutilasto ja tasa-arvon teemasivu

- Sukupuolten tasa-arvo Suomessa 2021
- Gender Equality in Finland 2021
- Tasa-arvotilaston teemasivut

Koronakriisin vaikutukset sukupuolten tasa-arvoon Suomessa (VN TEAS)

– THL, Tilastokeskus, Tampereen yliopisto ja Kela

– 1.12.2020-31.5.2022

– Hankkeessa 4 osahanketta
    1. Terveys ja hyvinvointi
    2. Työllisyys, työmarkkinat ja työolot (Hanna Sutela vastaa)
        – Osahanke tuottaa tietoa siitä, miten koronakriisi on vaikuttanut ja millaisia vaikutuksia sillä arvioidaan jatkossa olevan naisten ja miesten asemaan työmarkkinoilla ja heidän työoloihinsa.
    3. Talouspoliittisten päätösten sukupuolivaikutukset
    4. Perheet, lapset ja nuoret
        – Yhtenä tutkimuskysymyksenä: Minkälaisia vaikutuksia koronakriisillä on naisiin kohdistuvaan väkivaltaan ja perheväkivaltaan sekä palveluihin hakeutumiseen? (TK vastaa tästä tutkimuskysymyksestä)

– https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/koronakriisin-vaikutukset-sukupuolten-tasa-arvoon-suomessa

Naisilla työllisyysaste laski v. 2020 vain alle 35-vuotiailla, miehillä myös 35–54-vuotiailla

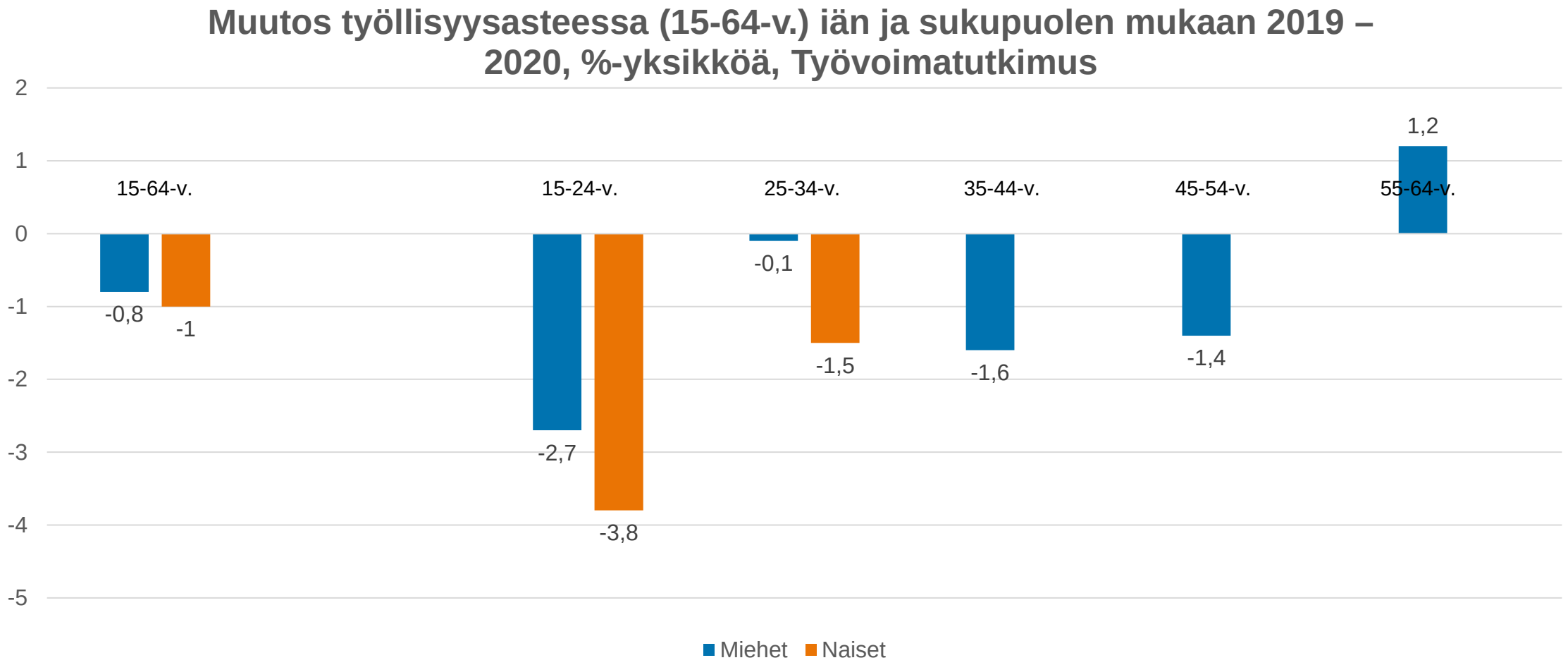

Miesten työllisyysaste ei palautunut v. 2021 vuoden 2019 tasolle keskimmäisissä ikäryhmissä; alle 25-vuotiailla naisten työllisyyden toipuminen hitaampaa kuin miehillä

Muutos työllisyysasteessa (15-64-v.) iän ja sukupuolen mukaan 2019 – 2021, %-yksikköä, Työvoimatutkimus

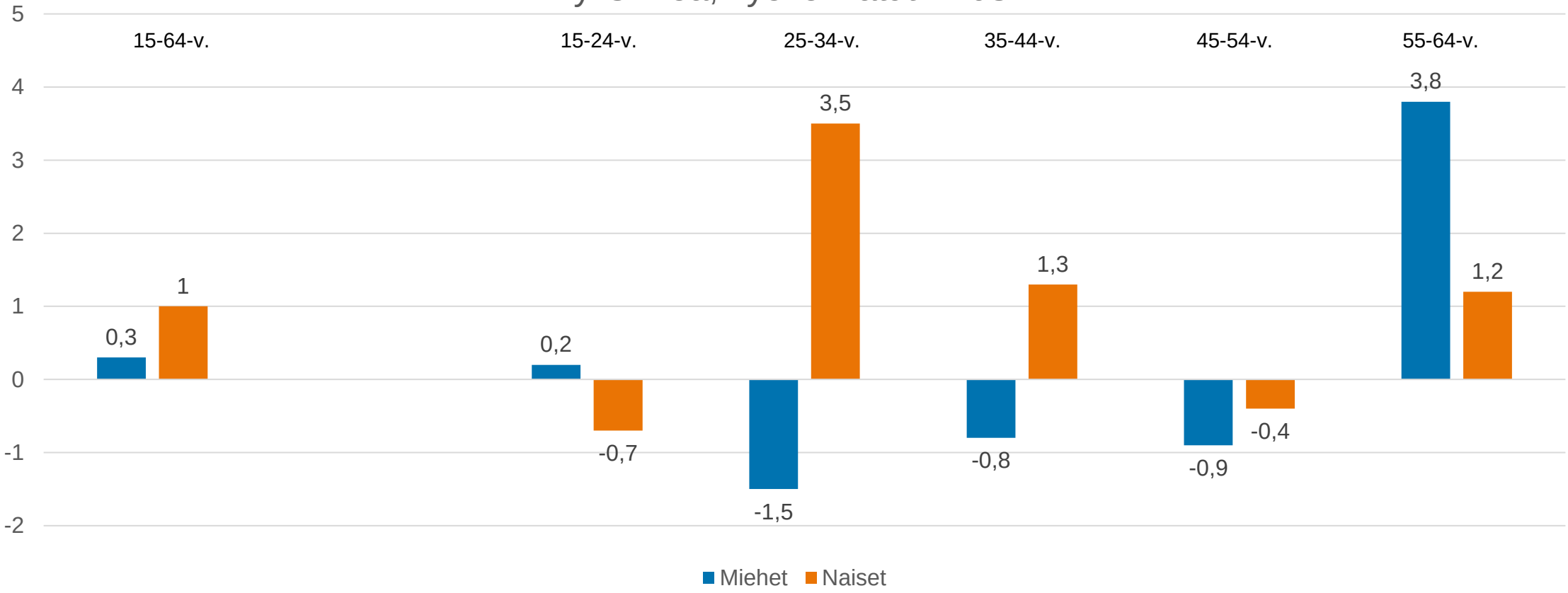

Lähisuhdeväkivallasta aiheutuvat kustannukset Suomessa, LAKU (VN TEAS)

- THL, Tilastokeskus, Jyväskylän yliopisto
- 1.6.2021-31.12.2022
- Selvitetään lähisuhdeväkivallan terveys- sosiaali- ja oikeudellisten palveluiden kustannuksia pohjautuen väestökyselyyn (GBV) ja rekistereihin.
- Vertaillaan lähisuhdeväkivaltaa kokevien ja vertailuryhmien kustannuksia toisiinsa.
- Tarkastelu kohdistuu sekä naisten että miesten kokeman lähisuhdeväkivallan aiheuttamiin kustannuksiin.
- Tavoitteena on tuottaa tutkimusperustaista tietoa lähisuhdeväkivallan aiheuttamista kustannuksista päätöksenteon ja palveluiden kehittämisen tueksi.
- https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/lahisuhdevakivallasta-aiheutuvat-kustannukset-suomessa-laku-

Muita ajankohtaisia tutkimuksia

- Ajankäyttötutkimuksesta tulossa uusia tietoja syksyllä 2022
- Työolotutkimus mahdollisesti 2023

Kiitos!

Lisätietoja:

hanna.sutela@tilastokeskus.fi

marjut.pietilainen@tilastokeskus.fi